Բ. ՇՐՋԱՆ 1874 ՅՈՒԼԻՍ 11 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ Ն. Տ. ՅՈՒԼԻՍ 23 Թիւ 72

ՄԱՍԻՍ ամէն օր կը հրատարակուի բաց ի կիւրակէ եւ տօն օրերէ։
Լրագրոյ գրասենեակն է Ղալաթիա, Հայոց եկեղեցւոյ փողոց Թիւ 1։
Բաժանորդագինը կանխիկ չը վճարուած Թերթ չը ղրկուիր գաւառները։
Ծանուցման տողը 2 ղր. է.

ՄԱՍԻՍ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳԻՆ
Կ. Պոլսոյ համար
Տարեկ. (300 թիւ) 90 ղշ.
Երկամս. (50 թիւ) 15 »
Գաւառաց համար
Տարեկ. (300 թիւ) 6 մեճտ.
Վեցամս. (150 թիւ) 3 »
Եռամս. (75 թիւ) 1 1/2 »
Փոստային ծախքը մեր վրայ է։

ՁԱՅՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

10 ՓՐ. ԼՐԱԳԻՐ 10 ՓՐ.

ԱԶԳԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ԱՅԼՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՍԵԲԱՍՏԻՈՅ ԿԵՄԵՐԷԿ ԳԻՒՂԻՆ ՄԷՋ ՍՔԱՆՉԵԼԻ ՀԱՅ ՕՐԻՈՐԴ ՄԸ

Լեւանթ Հէրալտէն թարգմանեալ հետեւեալ նամակին վրայ զգացում ունեցող Հայերուն ուշադրութիւնը կը հրաւիրենք։

«Բանն որ կայ, Սեբաստիոյ գեղերէն Կեմերէկ անուն գիւղը գտնուելով հետեւեալ իրողութեանց տեղեակ եղայ։ Տէրէպէյլիներուն բացարձակօրէն իշխած ժամանակին բռնաւորութեան և հարստահարութեան ոգին դեռ իսպառ անհետացած չէ. այնպէս որ այս գեղին մէջ ոմանք պարտաւորուած են, ժողովուրդը ծեծող, բանտարկող և հարստահարող մարդոց զեղծումներէն ազատ ըլլալու համար, Մահմէտական ըլլալ։ Այսպիսեաց մէկն է Բաբիկ անուն Հայ մը, որ Մահմէտական ըլլալէն ետքը ինչ որ կրնար ընել ըրաւ իր կինն ու աղջիկը ստիպելու համար Մահմէտական ըլլալու. բայց անոնք դէմ կեցան անոր, ամէն տեսակ հալածում կրելով։ Բաբիկ իր աղջիկը կը տանի բռնութեամբ Թիւրքմէններուն վրանները, և կ'ուզէ բռնադատել զանի երիտասարդ Թիւրքմէն մը առնելու, բայց մանկամարդ աղջիկը դիւցազնական քաջասրտութեամբ դէմ կը դնէ։ Իբր երեք ամիս հայրը կը պահէ աղջիկը Թիւրքմէններուն և Չէրքէզներուն վրանաց մէջ։ Վերջապէս Հայոց եկեղեցականները Սեբաստիոյ կառավարութեան գանգատ կ'ընեն այս բանին համար, և կառավարութիւնը հարցափորձի կը կանչէ հայրն ու աղջիկը, և այս վերջինը կ'իմացընէ կառավարութեան թէ ամենեւին միտք չունի իր կրօնքը փոխելու։ Ան տեղէն կը ղրկուի մուֆթիին տունը, ուստի քանի մը օր ետքը միջոց մը գտնելով կը փախչի քաղքէն հեռու Հայոց վանք մը։ Բայց կառավարութեան պաշտօնակալք գալով, բռնի կը հանեն աղջիկն անկէ և իր մօրը գրկէն սա պատճառանօք, որ աղջիկը չափահաս չըլլալով պարտի միայն հօրը հսկողութեան ներքև մինչև իր չափահասութիւնը։ Երբ աղջիկը բռնուեցաւ, 14 1/2 տարեկան էր, ինչպէս որ անոր մկրտութեան ցուցակէն յայտնի է։ Հայրը զանի նորէն Կեմերէկ բերաւ, և երբ եղբայրը որ քոյրը դիմաւորելու ելած էր՝ ուզեց համբուրել զանի, Մահմէտականք քրոջը աչքին առջև ծեծեցին եղբայրը։ Այն տեղէն ի վեր, այսինքն վեց ամիսէ ի վեր, աղջիկն արգիլուած է Կեմերէկի իմամին տունը, և իմամին աղջկան Քրիստոնեայ անունը Մահմէտական անուան փոխած է։

Աղէկ աղբիւրէ կը լսեմ որ աղջիկը ստէպ կը գոչէ. «Եթէ ազգը զիս չի կրնար ազատել, ես գիտեմ յուսահատական միջոց մը ինքզինքս ազատելու». ասով, ինչպէս հաւանական է, անձնասպանութիւն կ'ակնարկէ։

Ի՞նչ կը նշանակեն այս զեղծումները։ Տասն և հինգ տարեկան աղջիկ մը կը խլուի իր մօրմէն, և իմամի կը յանձնուի։ Խմբագիր, դուք որ միշտ բացած էք ձեր լրագրին սիւնակները ի պաշտպանութիւն հարստահարելոց, հաճեցէք իմացնել ձեր ընթերցողներուն այս թշուառ աղջկան կացութիւնը որ այս վերջին ինն ամիսներուն մէջ հարստահարուեցաւ՝ վասն զի չուզեց զոհել իր կրօնքը, թէև հայրը կուզէ։»

(Ստորագրեալ) Անդրանիկ [illegible]

Թոքաթ, 8 Յունիս, 1874

Այս օրիորդին նկատմամբ արդէն լրագրոյս Ա. թերթը հրատարակութիւն մ'ըրած էինք։ Կը ցաւինք որ այսչափ ժամանակէ հետէ դեռ դարման մը չէ տրուած։

Մեր պատուարժան Կրօնական Ժողովը Քաղ. Ժողովին հետ միանալով, մեզ կը կանչէ ազդարարութիւն կընէ թէ եկեղեցականաց դէմ չը գրենք, սակայն եկեղեցւոյ ամենահարազատ զաւակ մը երբ օտարին և թշնամւոյ ձեռք չարչարուած կը տեսնէ, ինչո՞ւ չը յուզիր, ինչո՞ւ չը վրդովիր և քանի մ'անգամ չը յայտագրեր առ որ անկ է, մինչև որ իր ձայնը լսելի ընել տայ։ Ըսե՞նք արդեօք թէ մեր Կրօնական Ժողովը եկեղեցականաց չափ անգամ պատիւ և արժանիք չ'ընծայեր կրօնին որ զայն ալ պաշտպանէ։ Ծանր է ըսել զայս. սակայն Կրօնական Ժողովին ալ կրօնի մասին ցուցած անհոգութիւնը ոչինչ նուազ ցաւ ազդած է ամենուն սրտին։ Յայտնի է թէ ցաւած սրտերը տխուր խորհուրդներ կը պատկերեն մաքերու առջև։

Յիշեալ օրիորդին Սեբաստիոյ Ս. Նշանի վանքը փախած ատեն մենք ալ հոն կը գտնուէինք։ Երբ կառավարութեան կողմէն վանքը եկած բռնութեամբ տանիլ կուզէին, աղջիկը, սա արտասուաթուրմ իր մօրը պլլուած՝ բոլոր ուժովը կը գըրկէր զինք և կաղաչէր թէ ոչ մահմէտականութիւնը կընդունի և ոչ ալ մօրմէն կը բաժնուի։ Այս աղիողորմ տեսարանին վրայ բոլոր քրիստոնեայները ցաւ և զայրոյթ զգալով, կիները և պաշտօնական ու բողոքական Հայերն ալ միանալով, հեռագիրներ տեղային ի Պատրիարքարան, սակայն այն միջոցին Քրիստոստուր և Փափազեան ազգը բոլորովին տակն ի վրայ ընելու ելած, Խրիմեան Սրբազան հրաժարած և Պատրիարքարանը մարդ չը մնացած, Կրօնական ժողովն ալ Պատրիարք հրաժարեցունելով քիւլահ յափըշտակելու ետեւէ ինկած ըլլալով, այս մասին պէտք եղածին չափ հոգ տանող չեղաւ. Սեբաստացիք ալ յուսահատ վհատած տուններն, կառավարութիւնն աղջիկը առաւ տարաւ։

Տակաւին քանի՛ քանի՛ անգամ պիտի ստիպուինք ա՛հ քաշել Քրիստոստուրի և Փափազեանի վարչութեան ու գործերուն վրայ . . .

ՕՐԱԳՐԻՆ ԸՆԴՀ. ԺՈՂՈՎԸ

Այս թերթը երբ Ընդհ. ժողովի նկարագրութիւն գրելու ըլլայ, սովորութիւն ըրած է միշտ ըստ քըմաց Ընդհանուր ժողով մը պատկերել իւր աչաց առջև և ըստ այնմ նկարագրել։

Անցեալ ուրբաթ օրին Ընդհ. ժողովն ալ Օրագրին մէջ այդ սովորական բաղդին արժանացած է։

Այդ սուտախօս ու վատոգի թերթը հազարաւոր ունկնդրաց բազմութիւնը չէօփճի, սաճի, խահվէճի, այսպէս անուններովը մկրտելով, հայհոյութեանց է՛ն սոսկալիները, անուանարկութեանց է՛ն անպատիւները կը զատէ ու իւր թերթին մէջ կը դրէ ժողովուրդին համար։

Հայ ժողովուրդ, դու որ քու քառասնադարեայ ազնուութեամբդ համայն աշխարհի առջև պատկառելի և քու շարժումներովդ ալ սիրելի ըլլալ սկսած ես, տես, Հայ անունը կրող խմբագիր մը, երեսփոխան մը, ելեր կը հրատարակէ թէ այս ժողովուրդը վայրենեաց վայրենի է, ռամիկ ալ ըսուելու արժանի չէ, ստորին կարգի բան մ՚է սա։

Այս հայհոյութիւնը ըրաւ ձեզ շաբաթ օր յաւելուածով, և երեքշաբթի օր ալ այդ աւելցուքները ժողվեց իր թերթին մէջ ամփոփեց. երկու անգամ ըսել է քանի փարայի ծախեց քեզ քու վրայ թափած հայհոյութիւնները. երկու անգամ կարդացուց քեզ թէ դու ժողովուրդ, ամենանուաստ դասու մ՚ես, վայրենեաց վայրենութիւն մը կը կազմես և ոչ թէ մարդ, այլ մեքենայ ես,

Այս ամեն անարգանքը լսեցիր դու ժողովուրդ. և յո՞րմէ. — քու երեսփոխանէդ, քու քուէովդ քեզի պաշտօնեայ կարգած մարդէդ, ըսել է քու ստասաւորէդ, քու կամքդ կատարելու պարտաւորութիւնը յանձն առած մէկէ մը. և մինչև անտարբե՞ր պիտի կենաս այդ անմարսելի անարգանաց առջև։ Եթէ չը ցուցնես թէ պատւոյ զգացում կը կրես դու, եթէ չը ցուցնես թէ վայրենին Օրագիրն է որ ժողովուրդի մը արժանապատուութիւնը հարուածելու կը յանդգնի, այն ատեն Օրագիր մասով մը պիտի արդարանայ, այն ատեն պիտի սկսի նա ափ ափ շփելով խնդալ և ուրախանալ թէ ժողովուրդը իմ տեղացած ամեն անարգանքներս ջլուլիկ մնջիկ կը կլնէ, թէ իրաւ վայրենի է որ առանց պատւոյ զգացում ունենալու. հոգ չըրաւ բնաւ և անտարբեր շարժեցաւ։

Օրագիր, չեմ ուզեր մի առ մի թուել հոս այն պոչաւոր ստերդ զորս Ընդհ. ժողովոյն վրայ ըրած նկարագրութեանդ մէջ մտցուցած ես, զի արդէն ստախօսութիւնը սովորական է քեզ համար և ընթերցողք կրնան գնահատել քու ստերդ. չեմ ուզեր, կըսեմ, թուել քու ստերդ, զի հազարաւոր բազմութիւն ներկայ կը գտնուէր հոն և կրնան ճշմարտութեան վկայել. այլ սակայն սա միայն կուզեմ հարցունել քեզ թէ ի՞նչպէս կը համարձակիս վայրենի կոչել զձեզ երեսփոխան ընտրող ժողովուրդը, միթէ դուք ալ վայրենիներու ստորակարգեալ պաշտօնեայներն չը պիտի՞ ըլլաք։

Պիտի ըսէք թէ մեր ընտրողները չեն գօքա. գօքա խաժամուժ են։ Ես ժողովրդական մարդ, չեմ կրնար խաժամուժ անուանել խեղճ և աշխատիկ մարդիկը. սակայն պահ մը թող քեզ հետ ընդունած ըլլամք խել մը մարդիկ դրամ չունենալնուն համար ազգին գործերուն մէջ ձայն ալ ունենալէն զրկել, ինչպէս որ կըսես. բայց միթէ այն օրը ներկայ գտնուող բազմութիւնը բոլորն ալ վրանին գլուխնին պատռուած մարդի՞կ էին քու գրածիդ պէս. ո՛չ ապաքէն ամենամեծ մասը երեսփոխան ընտրելու արժանիք ունեցող Պօլսեցի և գաւառացի Հայեր էին։ Չենք հարցուներ թէ դու շա՞տ հարուստ ես որ աղքատները ձայն չունին ազգին գործոց մէջ, կը պօռաս և ժողովին մէջ ամենէն աւելի դու ձայն կը հանես, այլ սա կուզենք քեզի ըսել թէ ապերախտ, այդ մարդիկը քե՞զ կշտացուցած են և կը կշտացունեն ցարդ. թէ այդ ժողովրդեան մէջ մարդիկ կան որ քեզի պէս սպասաւորներ կը գործածեն և դու կը համարձակիս չէֆճի, ----ճի, այսպէս անուանել զնոսա և ըսել թէ ազգային գործերու մէջ ձայն չունին։ Միթէ ամօ՞թ է ----ճի ըլլալը. ----ճի, են. կայ որ քեզնէ աւելի համեստ կեանք կը վարէ և զըրամն ալ զոր ամենէն աւելի կը փընտըռես մարդ անունը տալու համար, քեզնէ աւելի կը վաստկի։ Արհեստը բնաւ մարդու մը անպատուութիւն չը բերեր, այլ քու գործերուդ պէս ազգակործան գործերը կը բերեն։

Սակայն Օրագրին հետ երկար խօսիլը աւելորդ կը համարիմք, զի նա քաղաք արժան մ՚է մեզ համար. երբ խօսինք իրեն դէմ, առանց պատասխանել կարենալու խոյս կը տայ մեր առջևէն։

Ուստի կը վերջացունեմք յօդուածնիս, վերջին խօսք մ՚ուղղելով ձեզ, ո՛վ ժողովուրդ։ Այս ընթացքը խիստ վնասակար կըլլայ մեզ, եթէ չը փութաք առաջն առնելու. այսօր ձեզի վայրենի կոչող և երեսփոխանութիւնը ձեզի պատասխանատու չէ" ըսողը՝ ո՛վ գիտէ վաղը ինչե՞ր ալ պիտի ըսէ և ի՛նչ փորձանքներ պիտի բանայ ձեր գլխուն։

Պէտք է ուրեմն, փութաք ժամ յառաջ դիմել ի Պատրիարքարան, պահանջել ձեր պատիւը և իմանալ նոյն իսկ Պատրիարքին բերնէն թէ ժողովուրդը իրօ՞ք վայրենեաց վայրենիներ են, թէ ինքը վայրենիներու Պատրիարք է, թէ եկեղեցիներու և դպրոցներու թապախները դրամներով լեցունող գաւառացիները Հայ ազգէն չե՞ն եղեր Օրագրին ըսածին պէս։ Եւ մինչև որ բացատրութիւն չառնաք, մինչև որ ձեր պատիւը տեղը չը բերուի, բողոքեցէք անդադար, ցուցնելու համար թէ դուք պատւոյ տէր և զգայուն Հայ ժողովուրդ մ՚էք։

Հետևեալ նամակին հրատարակութիւնը խնդրուած է ի մէնջ այդ մասին մեր կողմէն ալ խորհրդածութիւն մ'ընել խնդրելով։

Մենք աւելորդ համարեցինք մեր կողմէն ալ բան մը գրել, զի արդէն այդ նամակը ինքնին ամէն բան կը խօսի հասկցողին։

Կ. Պոլիս, 10 յուլիս

. . . Խմբագիր

Յուլիս 2ի Մամուլին մէջ գրպարտութիւն մը կարդացի թէ Փանոսեան էֆէնտին Թարապեա ըրած դպրոցական հանդէսին ճաշի համար եղած ծախքը չէ վճարած։

Ուստի կը փութամ յայտարարել թէ բոլորովին սուտ է այդ. մենք մեր ստակը ընդունած ենք. սակայն Մամուլ Փանոսեան էֆէնտիին հետ վիճաբանելու համար այդպիսի սուտ մը գտեր և գրպարտեր է։

[illegible]

ԳՐԻԶ ԵՒ ՍՈՒՐ

—օ—

ԺԵ.

ԱՌ Պ. Գ.

(29 ՅՈՒՆԻՍ, 1874.)

Արդարև մեր «Գրական փորձերը» գրական փորձանք եղաւ մեզ համար։

Կատաղի քննադատները բաւական չէին, անխիղճ դիմակաւորներ ալ կը սկսին խլրտիլ մեզ դէմ։

Ասոնց մէջ ամենէն աւելի նշանաւորը դուք էք, որպէս վագրը գազաններուն մէջ։

Եւ ի՞նչ կը դանդաչէք։

Դուք, ինծ դէմ, կը ջանաք պաշտպանել թէ էջ և էջ միևնոյն հնչումը ունին, և թէ ե և ւ տառերուն համառօտագրութիւնը չէ և, այլ միայն տառ։ Յետոյ կը խոստովանիք թէ «սովորութիւն» է այդ։ Էր կը ճգնիք պաշտպանել ինչ որ ամբաստութիւն կը դաւանիք։

Կ'ասէք թէ մեր «սխալ համարը» անհետևողութիւն է, և այնպէս կը հրճուիք որպէս երբ աշակերտը իր դասատուին սխալը բռնել կարծէ։ Հոս ալ կը յայտնէք թէ դուք քերականութիւն չը գիտէք, թէև գրաբարի դասատու. զի, աշխարհաբարի մէջ, «հետ» նախադրութիւնը միշտ տրական խնդիր կ'առնու։ Իբր գրագէտ, կը փութաք յարձակիլ գրական սկզբներիս դէմ, և քերականութիւն չը գիտէք։ Գրագէտ չէք դուք, գրագէտ էք։

«Դիմակաւոր լինելը ճանչելէ վերջ ընդունելի է իմ կերպ մտաւոր սկզբնատառին բարձման աղօթելը» կ'ասէք։ Կը կարծէք թէ գիւղեան մաամնի՞ է ձեր դիմակը. կը կարծէք թէ այդ դիմակին տակ չե՞մ ճանաչեր ըզձեզ պարոն Գուրգէն . . .

Շարունակեցէք, պարոն, ձեր յիմար նախատինքները։

Երբ դուք կը հայհոյէք, ես կը ժպտիմ։

Կը սիրեմ ոտքիս առջև ունենալ սա տեսարանը. միջատներ որք կը զայրանան։

ՄԻՆԱՍ ՉԵՐԱԶ

ՎՐԻՊԱԿ

Երէկի թերթին երրորդ երեսին 2րդ. տողին մէջ տպագրական սխալմամբ «վիճագրական» տպուած է քանի մը թերթերու մէջ։ Ուղիղն է «վիճակագրական»։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Վիեննա, 21 Յուլիս

Մեր հրապարակը Բարիզէն եկած լուրերուն պատճառաւ թոյլ է։

Աւստրիական համագումարին ժողովը [illegible] ընդունեց։

Վերսայլ, 20 Յուլիս

Ստոյգ զրոյցն է որ Ազգային ժողովին տեղակալից Շապօ-Լաթուր զօրապետը Ներքին գործոց պաշտօնեայ և Պ. Պոտէն Ելևմտից պաշտօնեայ անուանել։

Պ. տը Սէյէլ Պուքրեշի գործակատար անուանեցաւ։

Պ. տը Մօնթէպելլօ մեռաւ։

Բարիզ, 21 Յուլիս

Պ. Շատօ Ազգ. Ժողովին մէջ ընդդիմացաւ Պ. Բէաւլէի առաջարկութեան որ հանրապետականը պիտի մերժուի։ Կը կարծուի թէ օրէնսդրական մեծ առաջարկներուն վրայ ըլլալիք վիճաբանութիւնը Նոյեմբեր ամսոյն պիտի մնայ։

Կը յուսացուի, որ յառաջիկայ շաբթու մէջ Ազգ. Ժողովը լուծուի։

Լոնտրա, 21 Յուլիս

Երէկ Անգլիոյ Պանքայէն 210,000 անգ. ոսկի հանուեցաւ։

Սպանիոյ և Ամերիկայի մէջ գժտութիւններ ծագած ըլլալու տարաձայնութիւնները սուտ ելան։

Ս. Պետերսպուրկ, 20 Յուլիս

Ժուռնալ տը Մօսքու լրագիրը Ալպերթ արքայազունին Ռուսիա ըրած ճանապարհորդութեանը վրայ խօսելով կ'ըսէ թէ Աւստրիա-Հունգարիոյ և Ռուսիոյ մէջ Սերբիոյ գործոց նկատմամբ համաձայնութիւն մը գոյացած ըլլալուն իբրև գրաւական պէտք է նկատել զայն։

Մատրիտ, 21 Յուլիս

Պնդուած տարաձայնութեան հակառակ եւրոպական տէրութիւնք Սպանիոյ գործոց չը պիտի միջամտեն։

Պելկրատ, 21 Յուլիս

Պ. Մակաչինովիչ որ Կ. Պոլսոյ գործակատար անուանեցաւ, դէպ ի իր պաշտօնատեղին կուղևորի։ Կ'ըսուի թէ հաշտարար հրահանգներ տրուած են իրեն։

Աթէնք, 21 Յուլիս

Լօրիոմ . . . . ֆր. 76

Ոստիկանութիւնը յայտարարութիւն մ'ընելով, փողոցներուն մէջ կեցցէներ պոռալ և աղմկայոյց ցոյցեր ընելը կ'արգիլէ։

Պ. Թրիքուբիի ձերբակալութիւնը սաստիկ յուզում պատճառեց. Մեծ բազմութիւն մը զինքը դիմաւորելու գնաց։

Պ. Քումունտուրոս այսօր հոս հասաւ։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Երուսաղէմի նախկին կառավարիչ Իզզէթ փաշա Պէյքօզի կառավարիչ.

Թրապիզոնի կառավարիչ Ալի փաշա Պանեալուքայի կառավարիչ.

Պանեալուքայի նախորդ կառավարիչ Ռաիֆ Էֆէնտի Թրապիզոնի կառավարիչ անուանեցան։

—Տիվանը Մուհասէպաթը Մալիէի Մաղալաթայի դիւանին անդամ Մուսթաֆա պէյ Բ. կարգի Բ. աստիճանը բարձրացաւ։

—Երեքշաբթի օր Վսեմ. Րաշիտ փաշան և Հրէից Քահանապետին տեղապահը Արդարութեան գործոց պաշտօնեայ Վսեմ. Արիֆի փաշային այցելութեան գնացին։

—Կը լսեմք թէ կայսերական կառավարութիւնը արտօնութիւն պիտի տայ եղեր մէկու մը, փողոցներուն մէջէն և կամ ծովափունքներէն սատկած կենդանիներ ժողվելով, կառավարութենէն իրեն ցուցուած ընդարձակ տեղ մը ամփոփելու զանոնք և կաշին, եղջիւրները, ոսկորները, եւն. ծախելու համար պատրաստելու ։ Այդ գիակները ժողվելու համար եւրոպական դրութեամբ սայլեր պիտի գործածուին ։

◆

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ ՅՈՒԼԻՍ 10

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

Զամ, ոսկին 100 ղուրուշի հաշուով

	Ղրշ.	Փրյ.
Անգղ. ոսկի	109	33
Գաղղ. ոսկի	87	25
Բօլ	89	10
Քըրմիզ	51	23
Ճերմակ մէճիտ տալրը .	102	1
Հինգնոց	104	13
Մէթալիք	104	55
Պշինն . , ... ,	126	

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ

Ընգհ. պարտ. Արժ. բաց	48	35
թպրէր գին	48	53
գած »	48	25
Հէս օրն գոց	48	28

Փոխառութիւն	63ի	316
»	65ի	317
»	69ի	268
»	72ի	77
Քրէտի ժէնէրալ . . .		8—30
Սօսիէթէ ժէնէրալ . .		6-18
Սօսիէթէ Օթօման (անկար.)		4—
Կ. Պոլսոյ Պանգային անկար.		4-18
Բումէլիի երկա. Արժ. հին		108
» » » նոր .		82
Թրամվէյ «անկարօն» . .		560

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ
ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ
ԱՆԻ ՈՃՈՎ

ԵՐԿԱՍԻՐԵԱՑ
ԹՈՎՄԱՍ ԹԷՐԶԵԱՆ

Ամեն գրավաճառաց քով կը գտնուի ։

Գին 2 քառորդ արծ. մէճիտ

Դպրոցներու կամ գաւառներու համար շատ օրինակ միանգամայն առնել ուզողներուն հետ առանձին սակարկութիւն կըլլայ ։

ԵՐԿԻՆՔ ԵՒ ԵՐԿԻՐ

ՍՐԲԱԶԱՆ ՈՂԲԵՐԳ
Ի ԼՈՐՏ ՊԱՅՐԸՆԷ

ԹԱՐԳՄԱՆԵՑ Ի ԳԱՂՂԻԱԿԱՆԷ
ԳՈՄՆԻ ԳԱԲՐԻԷԼԵԱՆ
ԱՇԱԿԵՐՏՈՒՀԻ
ԱԳԱԳԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ

Կը ծախուի գրավաճառաց և լրագրավաճառաց քով ։ Գինն է 1/4 արծաթ մէճիտ ։

ՄԻՆԱՍ ՉԵՐԱԶ

ԳՐԱԿԱՆ ՓՈՐՁԵՐ

Տաղեր, Ճառեր, Առածներ, Նամակներ
Գրախօսականներ, Ազգային խնդիրք
ԳԻՆ 15 ՂՐՇ.

Այս գիրքին կեդրոնատեղին է Մէրճան-չարշը Սրապեան Պաղտասար աղայի գրատունը, միւս Հայ գրավաճառներն ալ կը ծախեն զայն։

Հեղինակը, իւր այս առաջին գործին մէջ, փորձած է մի վերջնական կանոնաւորութիւն տալ մեր արդի ազգային լեզուին. Հայ գրագէտները կը հրաւիրէ քննել զայն ։

Ամեն կարգի անձեր կրնան օգտակարապէս ընթեռնուլ այս գիրքը, մանաւանդ ուսանողները, Նոր սերունդը։ Չերազ էֆէնտիին եռանդուն գրիչն ու բեղմնաւոր հանճարը՝ որ արդէն իսկ հանրածանօթ են, կրնան ինքնին պատշաճաւոր մը համարուիլ այս գործոյն արժէքին ։ Ամեն բանասէր անձանց գրպանին մէջ իբրեւ ամենահարկաւոր զարդ մը գտնուելու է ։

Պարգեւաբաշխութեան և կամ ուրիշ առթիւ դպրոցի ուսանողաց և ուսումնասէր անձանց ալ ընծայ տրըւելու ամենայարմար գիրք մ'է ։

Ա. ՏԸՊԳԻ

ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆՔ

ԾԱԾԿԵՑԵԼՈՑ
ԿԱՄ

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

ԹԱԳՈՒՆ ԳԻՏՈՒԹԵԱՆՑ

ՈՐ Ի ՆԱԽՆԻ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑ ՀԵՏԷ
ՄԻՆՉԵՒ ՑԱՅՍՕՐ

ԹԱՐԳՄԱՆԵԱՑ
Ն. ՃԻՎԱՆԵԱՆ

ՏԵՏՐ Գ.

Թերթ առ թերթ կը հրատարակուի շաբաթն անգամ մը ի գին 40 փրյ. Ա., Բ և Գ տետրերն ալ ելած են արդէն ։ Ամեն գրավաճառաց քով և կամրջի գլուխի պարագան կը գտնուի ։

ՊԱԶԷՆ ՄԱՐԱԶԱԽՏԻՆ ԴԱՏԱՍՏԱՆԸ

Սոյն հետաքրքրաշարժ գրքին առաջին մասն ամբողջ հրատարակուած ըլլալով, կը ծախուի ի գին 1/4 ոսկի Օսմանեան ։

Ա Զ Գ

Նոր գիւղի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյն սեպհականութիւնն եղած և Կիւղէլճէ Ալի բաշա թաղին մէջ գտնուած երեսուն և հինգ հազար կանգունի չափ գետինին արդէն էջօտէն ելած ըլլալով, պատրաստուած յատակագծին համաձայն մաս առ մաս ծախու հանուած է. ուստի սոյն օգտաւետ և գեղատեսիլ գետնէն ծախու առնել ուզողները կը հրաւիրուին կիրակի և ուրբաթ օրերը ի խորհրդարանն Նոր գիւղի, կամ հինգշաբթի օրերը Զուխաճի խանին վերնայարկը Պէրպէրեան Մեծ. Անդրանիկ աղային սենեակը ։

ՏԷՐ ԼՐԱԳՐՈՅ ՅՈՎԱԿԻՄ Գ. ՐԷԻՍԵԱՆ

ՏՆՕՐԷՆ—ԽՄԲԱԳԻՐ
ՄԿՐՏԻՉ ՓՈՐԹՈՒԳԱԼԵԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ Մ. ԷՖԷՐՃԵԱՆ
ՂԱԼԱԹԻԱ
ՀԱՅՈՑ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՓՈՂՈՑ ԹԻՒ 1